

Намір

ЛЮБКО
ДЕРЕШ

© G. Garanich

Любко Дереш — унікальна персона у світі сучасної української літератури. І справді: дебютувавши у 17 років романом «Культ», він одразу здобув статус «літературного вундеркінда». Скептичний до ярликів, Дереш продовжує займатися літературою і в дорослому віці: на сьогодні його творчий доробок налічує дев'ять книг. Дереш — письменник нового покоління, який має власний, ні до кого не подібний стиль. Складається враження, ніби він пише про себе, — але в його романах себе впізнають тисячі читачів. Твори Дереша перекладаються російською, вірменською, польською, німецькою, французькою, італійською... Він, як і герої його книг, завжди у пошуку — вивчає духовні традиції світу, мандрує, живе так, аби життя саме ставало літературою...

Петрик П'яточкін — пересічний школяр зі славетних Мідних Буків — нічим не відрізняється від свого хуліганського оточення, окрім... феноменальної пам'яті. Поступово ця незвичайна здібність змінює особистість Петра, його свідомість, уяву, волю. Жорстокі забави тінейджерів уже не цікавлять його, як і світ людей загалом. І навіть кохання неспроможне зупинити заглиблення П'яточкіна в нескінченні світи холодного космосу... Юнак прагне більшого: вийти за рамки людського, пізнати свободу і самотність «одинокі птаці».

www.trade.bookclub.ua

ISBN 978-966-14-6556-4

9 789661 465564

www.bookclub.ua

Намір

ЛЮБКО ДЕРЕШ

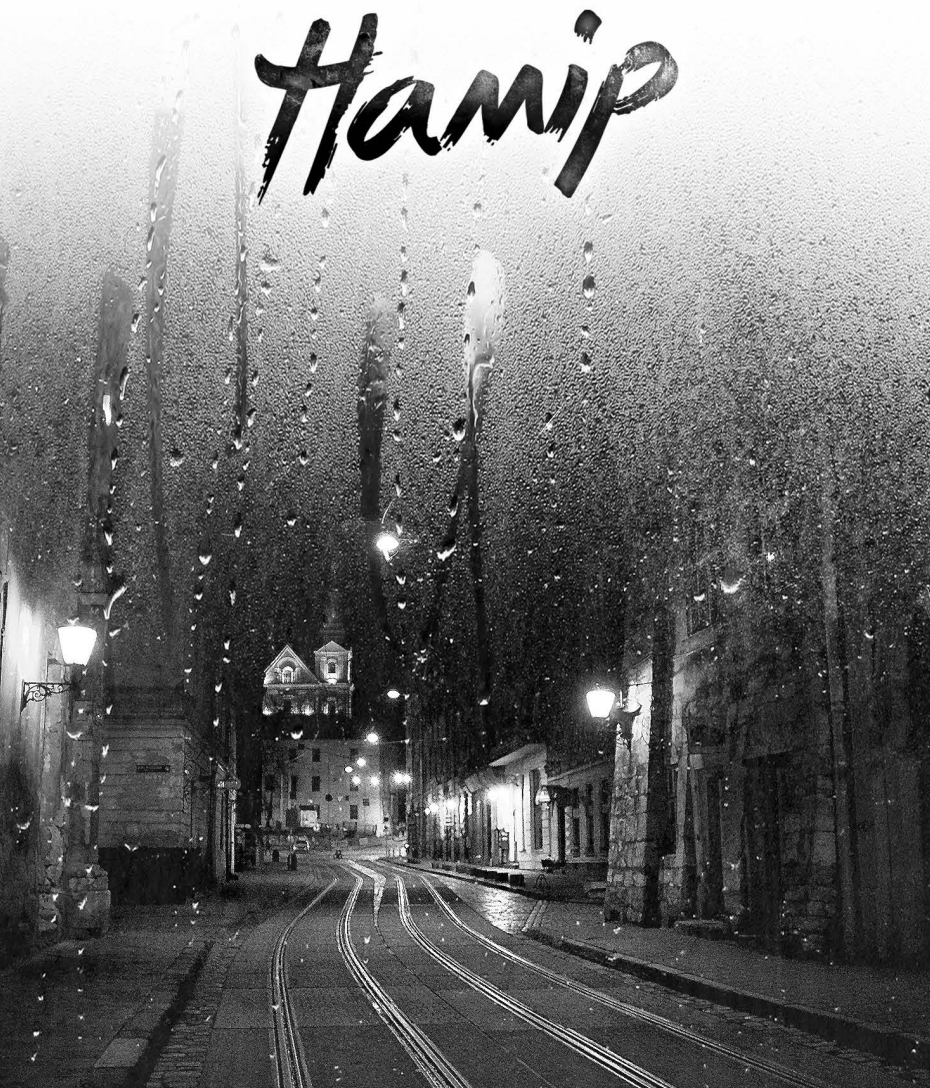
ЛЮБКО
ДЕРЕШ

Намір

КЛУБ
СІМЕЙНОГО
ДОЗВОЛЯ

ЛЮБКО ДЕРЕШ

Намір

ЛЮБКО ДЕРЕШ

Намір

Роман

Друге видання

ХАРКІВ КЛУБ
2014 СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

УДК 821.161.2
ББК 84.4УКР
Д-36

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Обережно! Ненормативна лексика!

Дизайнер обкладинки *Віталія Котляр*

ISBN 978-966-14-6556-4

- © Дереш Л., 2008, 2014
- © © Shutterstock.com / Neuron Photo, обкладинка, 2014
- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2008, 2014
- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2014

Наміри П. П'яточкіна

Добрими намірами вимощена дорога відомо куди. Однак що ми можемо знати про наміри Любка Дереша чи героя його роману Петрика П'яточкіна? Лише те, що зафіксовано в тексті «Наміру». Не так уже й багато. Але для уважного читача — достатньо.

Отже, що ми маємо в романі?

Маємо напівфантастичну історію людини з «феноменальною пам'яттю», авантурний *роман-дао*.

Маємо кілька важливих філософсько-світоглядних тез чи, як тепер кажуть, «телег».

Маємо низку коментарів та пояснень цих «телег», за обсягом співрозмірних із занудно-натужними спробами *матрицівського* Морфея пояснити Нео суть соліпсизму.

Ідеї, що їх ілюструє в «Намірі» Дереш, також не нові, але часто представлені в такому несподіваному ракурсі, що цілком можна припустити, ніби автор до всього дійшов сам. Це трапляється з обдарованими людьми.

Пригадую, вічний двигун я винайшов у семирічному віці, мастурбацію — в дев'ять, а в 17 із жахом зрозумів, що всі мої дотихчасові екзистенційні відкриття вже сформульовані відомим афористом Шопенгауером. Втім, тут не про мене й не про Шопенгауера. Тут про Дереша.

У «Намірі» автор помітно відійшов від прийомів, раніше щедро зичених у Стівена Кінга, випробовуючи тепер методи-

ку, схожу на Коельївску. Кажу «схожу», бо знаю, що Любко, як і я, досить скептично ставиться до Коельйо. Втім, утішним є те, що містика в «Намірі», на відміну від попередніх Дерешевих книг, не виступає очевидним сюжетним тлом, а ховається в розломах інтелектуальних конструкцій. А сама наявність цих конструкцій свідчить про те, що аудиторія Любка Дереша, мабуть, дорослішатиме разом із автором: далеко не кожен тінейджер (а більшість критиків з дурного дива зараховують Дерешеві книжки до «молодіжної» літератури) осилить ідеї, викладені в «Намірі». Прикметним бачиться також відхід від молодіжно-субкультурного антуражу — *sex & drugs & rock'n'rol* якщо й з'являються в цій книзі, то десь на маргінесах, щоб не сказати — «за кадром». До очевидних переваг «Наміру» слід також зарахувати цілком вправну романну форму, добре відчуття ритму й композиції.

«Намір», безумовно, — роман-пошук. Чи не вперше Любко Дереш намагається з'ясувати в книзі якісь питання, що цікавлять власне його, Любка Дереша, а не той соціально-віковий прошарок, до якого автор ще донедавна належав. І це привід для оптимізму, бо:

— по-перше, людина, яка пише для себе, якраз і має всі шанси та права називатися і насправді бути письменником;

— по-друге, лише в «письмі для себе» можливий той рівень свободи, коли починається т. зв. «виписування» і справжня робота над словом.

А відсутність справжньої роботи над словом і є наразі найбільшою вадою як «Культу», «Ящірки» й «Пітьми», так і «Наміру».

Смерть — це стріла, пушена в тебе,
а життя — та мить, що вона летить до тебе.

Аль-Хусрі

РОЗДІЛ I

Хлопчик із феноменальною пам'яттю

1

Я не люблю книжок, де є посилання на відомі анекдоти. Не люблю тому, що зазвичай ці анекдоти так і залишаються для мене загадкою, а отже, втрачається весь перчений контекст. Тому, перш ніж посилатися на якусь хохму, я розповідаю її повністю. Ну ось.

Вистава в цирку. Конферансьє оголошує номер:

— Зараз на ваших очах хлопчик із феноменальною пам'яттю вип'є п'ять бокалів пива!

Хлопчик на сцені випиває п'ять бокалів пива. Овації.

— А зараз, — продовжує конферансьє, — хлопчик із феноменальною пам'яттю облюрає глядачів із першого по третій ряди. Можете не тікати! Я ж казав: *хлопчик із феноменальною пам'яттю!*

Так от: хлопчик із феноменальною пам'яттю — це про мене.

2

Для мене все почалося в одинадцять років. Я виліз на дерево і побачив там щось таке, що назавжди змінило мою пам'ять, перетворило її з мілкої калюжі на бурхливий океан.

Мабуть, вам цікаво знати, що ж такого було на дереві? Гм, не пам'ятаю. Щось текуче, туге, іронічне... Справді, не пригадую.

Я виліз на запилюжену липу, старе крислате дерево. Смеркалося, і я вже от-от мав іти додому, як мене потягло підкорити ще одну «висоту». Все дитинство я був деревним альпіністом. Не знав для себе кращої розваги, ніж видертися на дерево і дослідити, що видно з його верхівки.

Липа, про яку я говорю, була найвищою в околиці нашого закутка. Далі, за містом, росли й вищі дерева — буки, приміром, два височенних дуби. Про ліс годі й говорити — але ж там самі сосни, а від сосен знаєте, які потім руки будуть?

Як я вже казав, сонце за пару хвилин мало закотитися за горизонт. А мені закортіло вилізти на дерево і подивитися на захід. Я виліз і побачив там щось дуже цікаве.

Але не пам'ятаю що. Наступне, що можу пригадати, — себе у пропахлих димом джинсах, залатаних на лівому коліні (на латці — Качур Дональд). Похитуючись, простую стежкою попри водокачку до своєї хати.

3

Я вчився в міднобуківській школі у час, коли вона вже була об'єднаною. Хто жив у Мідних Буках, знає: до 92-го у місті було дві школи — «номер перша» і «номер дру-

га». Але потім почалися всі ці незбагненні від'їзди і місто знелюдніло. Ми й самі збиралися виїжджати — планувалося обміняти хату на квартиру в Тернополі, поближче до баби Віри, маминої мами. Бабця вже старенька була, і мамині сестри по черзі їздили доглядати за нею. Але якось із переїздом усе зволікалося. Та й *по-серйозному*, як бачу тепер, про це взагалі ніхто не думав.

Одне слово, відбувся масовий виїзд сімей, так що довелося об'єднати дві школи в одну. Приміщення школи номер один (яке було аварійним) переробили під котельню, де, до речі, мій тато працював нічним сторожем. А колишній шкільний спортзал, що був окремою будівлею, мав стати складом текстилю. Іронія в тому, що склад так і не наповнився нічим, крім тютюнового диму, коли мій батечко закурював «Приму».

З грошима тоді було непросто. Та й місто саме по собі видавалося тривожним і порожнім. Як той склад зі стертою розміткою для баскетболу на підлозі.

У 92-му, коли я ходив до шостого класу, дітей у місті залишалося небагато. Фактично, всі діти зі школи номер один перейшли у класи А, а з другої — в класи Б.

Я був А.

4

Надворі буяв травень, я не міг дочекатися, коли закінчиться чверть і настануть канікули.

Але от лихо — перед канікулами я мав скласти іспит, і то вперше в житті. Ми не писали диктант, як це робилося попередніми шестикласниками, а вчили білети з укромови.

Я ніколи не помічав у собі нахилу до гуманітарних предметів. Як, утім, і до природничих. Я взагалі не любив учитися. Ніколи не старався вникнути в те, що вивчаю, і просто визубрював усе, що потрібно. Тому школа завжди здавалася втомливою і пластмасовою. Набагато більше я любив рухатися — рух як заглиблення, чи що. Потім такою ж любов'ю я полюбив гоцатися. Секс — також заглиблення. Дуже веселе. Секс — це динамічна аналогія сміху. Так мені скромно здається.

Складно переповідати послідовно. Деталей багато, а мені часом бракує панорамного бачення. Деколи уявляю себе комахою — пам'ять нагадує фасеткове око метелика. Мозаїка нескінченного рівня деталізації.

На ранок мав бути екзамен. Я, звичайно ж, не вчив нічого і правильно робив — марнота бо усе. Довбеш ті білети, ходиш на консультації після уроків, із керовою «по душах» розмовляєш — і все заради десяти хвилин незручності перед екзаменатором.

За мною в школі вже давно ходила слава грубіяна та розпиздя і взагалі персони вкрай несерйозної. А все тільки тому, що я вмів гарно веселити публіку. Мої ідеї

стосовно часопроведення вражали навіть мене самого! Вражали якимось витонченим, благородним ідіотизмом. Можливо, саме через ту аристократичність багато хто й купувався на мої витівки.

Типовим прикладом осяйної придуркуватості, яку я випромінював у наш холодний темний світ, була оказія з парасолями. Одного дощового ранку всі прийшли до класу з парасолями. Я помітив, що у вільному просторі в кінці класу їх — розчепірених парасоль — зібралася ціла армада. Парасолі сушилися. Я перемовився кількома словами з хлопцями і наче між іншим підкинув думку (всіляко наголошуючи на *умовності* пропозиції) захватися цілим класом під парасолі. *Прийде керівничка, а нас нема, вкидується, пацики?* — *Ух ти,* — сказали пацики, — *давай!*

Назовні залишилося семеро паралізованих режимом заточок — у повній прострації вони дивилися в одну точку і сиділи тихо, наче це був відкритий урок. Видно, їхній розум відмовлявся сприймати те, що бачили очі: дві третини класу справді сховалося під парасолями. Заточок уже навчили відгороджуватися від абсурду, однак далі простого блокування шкільна програма не заходила.

Я пам'ятаю відчуття сновидості, густої нереальності ситуації: я переконав 14 дітей залізти під парасолі. Отак, ні сіло ні впало, на рівному місці.

Звичайно, прийшла керівничка, яка вела в нас географію. Це була найпротивніша вчителька у школі,

ЗМІСТ

Наміри П. П'яточкіна. <i>Іздрик</i>	5
<i>Розділ I. Хлопчик із феноменальною пам'яттю</i>	13
<i>Розділ II. Навіщо пацану пам'ять. Чужий на чужій землі</i>	26
<i>Розділ III. Як ся гартувала сталь</i>	49
<i>Розділ IV. Моя бабця. Хоботне</i>	71
<i>Розділ V. Жити — значить вмирати. Фуги і транс</i>	101
<i>Розділ VI. У «Відкритому кафе». Гагарін</i>	126
<i>Розділ VII. Прощавай і забудь. Спроба абстрактного базару</i>	179
<i>Розділ VIII. Спроба абстрактного базару-2. El Condor Pasa</i>	215
<i>Розділ IX. Гоца назавжди. Нарізкапам'яті</i>	262
<i>Розділ X. Жити — значить залишатися живим</i>	278
<i>Розділ XI. Засади ракетобудування. Чорнотроп</i>	293
<i>Розділ XII. Секрет люстерок смерті. Намір!</i>	304

Літературно-художнє видання

ДЕРЕШ Любко

Намір

Роман

Головний редактор *С. С. Скляр*
Завідувач редакції *Г. В. Сологуб*
Відповідальний за випуск *Т. М. Куксова*
Редактор *Ю. Р. Іздрик*
Художній редактор *Н. В. Переходенко*
Технічний редактор *А. Г. Верьовкін*
Коректори *Н. Я. Радченко, І. Г. Веремій*

Підписано до друку 28.01.2014. Формат 70x100/32.
Друк офсетний. Гарнітура «Literaturna». Ум. друк. арк. 13,54.
Наклад 5500 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cor@bookclub.ua

Віддруковано з готових діапозитивів
на ПП «ЮНІСОФТ»
Свідоцтво ДК №3461 від 14.04.2009 р.
www.tornado.com.ua
61036, м. Харків, вул. Морозова, 13Б

Видавництво Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
www.trade.bookclub.ua

ГУРТОВИЙ ПРОДАЖ КНИГ ВИДАВНИЦТВА

ХАРКІВ

ДП з іноземними інвестиціями
«Книжковий Клуб
“Клуб Сімейного Дозвілля”»

61140, м. Харків-140,
просп. Гагаріна, 20-А
тел/факс +38 (057) 703-44-57
e-mail: trade@bookclub.ua
www.trade.bookclub.ua

Київська філія

04073, м. Київ, просп. Московський, 6, кімн. 35,
тел. +38 (067) 575-27-55
e-mail: kyiv@bookclub.ua

Одеська філія

65017, м. Одеса, вул. Малиновського, 16-А, кімн. 109
тел. +38 (067) 572-44-28
e-mail: odessa@bookclub.ua

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»

служба роботи з клієнтами:

тел. +38 (057) 783-88-88
e-mail: support@bookclub.ua
Інтернет-магазин: www.bookclub.ua
«Книжковий клуб», а/с 84, Харків, 61001

Дереш Л.

Д-36 Намір : роман / Любко Дереш ; передм. Ю. Іздрика. — 2-ге вид. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2014. — 336 с. : іл.

ISBN 978-966-14-6556-4

Звичайний підліток Петрик П'яточкін раптом отримує надзвичайний подарунок долі — феноменальну пам'ять. Та цей несподіваний дар підкидає хлопцю небезпечні сюрпризи, парадоксальні відкриття й дивовижні одкровення.

УДК 821.161.2
ББК 84.4УКР

ЛІТЕРАТУРА НАДНОВОГО ПОКОЛІННЯ!

Відчай дороги здолають пісні про любов і вічність...

Це оповідання про сучасних заробітчаних духу — емігрантів у соціальні мережі, втікачів у внутрішні Індії, гіпі середнього класу, сільських магів і міських йогів... Історії, що писалися в мандрах та під враженнями від мандрів — Південним Сінаєм, Індією, Калмикією та Україною. Вони для тих, хто одного разу вирушає на пошуки себе та бажаної гармонії.

Це проза рішучого руху далі, коли вже немає надії жити як раніше і коли під ногами — тільки шлях вперед.

Звільни в собі місце для світла!

Улітку на далекій полонині в Карпатах відбувається молодіжний з'їзд неформалів Шипіт. Сюди приїжджає Гер, у якого є домовленість із невідомими людьми: вони мають приїхати, аби організувати фестиваль у фестивалі — фест самогубців. Упродовж двох днів збираються шестеро майбутніх мерців: юна мазохістка, екстрасенс-невдаха, двійко дівчат із фобією переслідування, розчарований молодий програміст і Гер — панк та алхімік з глибокою душевною травмою. Незрозумілі, несподівані події, неформальні герої, танці навколо вогнища, сеанси «шаманотерапії» не залишають часу на роздуми, вони спадають на всіх без винятку «самогубців», призводячи до трагічного фіналу.

